

Яковенко Роман Валерійович

к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної теорії,

маркетингу та економічної кібернетики

Кіровоградського національного

технічного університету,

Ковальов Сергій Володимирович

студент групи МК-15 м,

Кіровоградського національного

технічного університету

УМОВИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ В СИСТЕМІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА СТАНОВЛЕННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Глобалізація сприяє поглибленню спеціалізації й поділу праці. В таких умовах ефективніше розподіляються кошти та ресурси, що сприяє підвищенню середнього рівня життя населення світу. Важливою перевагою глобалізаційних процесів стає економія на масштабах виробництва, що потенційно може зумовити зниження цін, а отже і стійке економічне зростання.

Маючи теоретичне походження і підґрунтя за відсутності повного реального втілення, дефініція „глобальна економіка” залишається багато в чому абстрактним, подібно до мікро- і макроекономік, і найбільш дискусійним поняттям. Це стосується і похідних від неї визначень „глобальний ринок”, „глобальна конкуренція” тощо. Розкриття сутності глобальної економіки, її особливостей та специфіки функціонування несе у собі багато нового, невідомого економічній науці, і тому становить велику проблему, дослідження якої вимагає уся складна й суперечлива діюча практика світового розвитку і розв’язання міжнародних проблем. До того ж спонукає й те, що дослідження глобалізації викликали у значної частини дослідників застереження щодо того, що перед людством досить гостро постає проблема не тільки гідного існування,

але й самого виживання в умовах зростання ймовірності насування глобальної цивілізаційної катастрофи.

Процес злиття промислового капіталу з банківським відбувся в тому числі й на міжнародній арені, ТНК і ТНБ є національними за походженням та міжнародними за сферою своєї діяльності. Існують сотні ТНК, діяльність яких пронизує всі кутки земної кулі і активи яких перевищують багатства навіть багатьох держав [1, с. 134].

Глобальна економіка стимулювала зрушення у співвідношенні сил, передання влади на глобальних ринках у руки покупців і надання переваг глобальним лідерам за рахунок обмеження можливостей традиційних претендентів на лідерство на ринках. Надзвичайна мобільність капіталу, людей та ідей сприяла тому, що більше продукції і новинок поставляється і буде поставлятися на глобальні ринки, скорочуючи розрив у технологічному рівні між країнами. Завдяки новим можливостям, які з'явилися у глобальних лідерів, стало легше долати кордони і використовувати нові технології. Нові лідери засвоїли тактику обходу монополістів, що раніше домінували на ринках, а тепер стали неухильно втрачати свої позиції.

У 70-х роках минулого століття розгортаються процеси, що призвели до ще більшого руйнування старих уявлень про кордони економічного аналізу. Світ стикається з явищами нового порядку – зв'язками проблем. Вони мають спільну економічну основу, але їх вже не можна пояснити з позиції якоїсь однієї науки. Йдеться, перш за все, про глобальні проблеми: екологічну, енергетичну, сировинну, продовольчу, демографічну. Це зв'язка, ланцюг проблем. Ви починаєте вивчати одну проблему, а за нею тягнеться друга, третя тощо [2, с. 12].

Один з підходів щодо сутності глобалізації стосується цивілізаційного руху сучасного суспільства. Окремі вчені вважають, що „глобалізація – це форма вираження становлення нового постіндустріального способу виробництва”. Якщо промислова революція, індустріальна стадія цивілізаційного прогресу зумовила швидкий розвиток інтернаціоналізації

господарства, то постіндустріальна революція, поширення інформаційно-інтелектуальних технологій підняли інтернаціоналізацію на вищий ступінь, перетворили її на більш високу форму – глобалізацію економіки і суспільства в цілому [3, с. 583].

В таких умовах українським підприємствам слід звернути увагу на такі фундаментальні риси та тенденції:

- глобальний ринок є максимально лібералізованим, тому конкурентне підприємство має навчатись працювати без будь-якої державної підтримки та преференцій;

- інструментом досягнення конкурентних переваг для конкурентного підприємства є інформація та людський капітал, матеріальні та фінансові можливості відіграють при цьому другорядне значення – глобальний фінансовий ринок спрощує процеси отримання фінансування у разі наявності відповідних ідей;

- глобальний постіндустріальний ринок нівелює таке поняття як ефект масштабу виробництва через багатоманітність та багатокладність задіяних технологій, розмір підприємства в багатьох випадках не має жодного значення;

- глобальне середовище, в тому числі й ринкове, має сприйматись як зона існуючого конфлікту (що відповідає одному з методологічних підходів глобалістики) та активного протистояння, а не комфортне місце спокійної зустрічі між конкурентами;

- глобальна конкуренція характеризується постійним удосконаленням та розвитком методів конкурентної боротьби та конкурентної політики, що не одразу знаходить свій вираз у сфері міжнародного права;

- справжнього успіху на глобальних ринках досягають лише ті компанії, що зберігають своє національне коріння, демонструють свою національну приналежність, вдало використовують власні національно-ментальні переваги;

- діяльність будь-якого українського бізнесу в сучасних умовах може бути мішенню, крім усього іншого, російської гібридної війни: в інформаційному, ідеологічному чи фінансово-економічному аспектах.

Список використаної літератури

1. Дзарасов С. С. Политическая экономия / С. С. Дзарасов. – М. : Политиздат, 1988. – 432 с.
2. Политическая экономия : проблемы, воззрения и их отражение в социально-экономической политике. Вып. 1 : Общие начала экономической теории / Под ред. П. Г. Олдака. – Новосибирск : Изд-во Новосиб. ун-та, 1989. – 240 с.
3. Чухно А. А. Економічна теорія : [у 2-х т.] / А. А. Чухно. – К. : ДННУ АФУ, 2010. – Т. 2. – 628 с.